

Владимир Кромбърг

Индър Алвин и Вечността

Ако някой ден случайно минете през Беркт, не пропускайте да видите Окамовата градина. Ще я откриете лесно – разположена е на половин километър от гарата, в малкият участък между поликлиниката „Аброуз Пере“ и института по херметически науки, кръстен на името на Елифас Леви. Отдясно към нея приближава улица „Плачеща върба“, чийто противоположен край извежда до реката, а отдясно минава Булевардът на влюбените.

На пръв поглед Окамовата градина прилича на петно, но ако се вгледате внимателно ще осъзнаете, че тя има форма на елипса. По краищата е оградена с малки групи от тополови и брезови дръвчета, винаги пълни с птици. Вътрешността ѝ е заета от малък правоъгълен фонтан, покрай който са разположени тридесетина пейки. Пейките са от масивно абаносово дърво, дърворезбовани с безброй елементи – глави на грифони, хидри и дракони, крака на лъвове и коне, лозови и дафинови листа, и странни зигзагообразни линии. Те са от едно по-старо и по-хубаво време, когато в Беркт все още е имало много истински хора на изкуството – като Индър Алвин.

Когато откриете градинката, не забравяйте да вземете и цветя, които да поставите до бронзовата топка в началото ѝ. Тази топка всъщност е надгробна плоча – вълнуваща като художника, чийто прах почива под нея. Хората разправят, че върху нея много рядко пада сняг, а дъждовните капки изсъхват за минути.

По времето, когато се запознах с господин Алвин, бях тринадесет годишно хлапе. Бях доста слабават за възрастта си, затворен и тих. Рядко излизах да върша шуротии с другите момчета от квартала и странях от всичко, което ми се струваше грубо и некрасиво. Предпочитах да седя в двустайната ни квартира на улица „Дилан Томас“ и да чета някоя книга или да наблюдавам през прозореца разхождащите се наоколо гълъби. Понякога вземах лист и молив, избирах си някое интересно кътче и се опитвах да го нарисувам. Не ми се отдаваше кой знае колко добре – липсваше ми опит, а може би и талант.

Един ден се отбих в Окамовата градина. Бе началото на октомври и времето бе намръщено. Имаше само двама и това ме зарадва, защото все още се срамувах да показвам обичта си към изобразителното изкуство. Избрах си една пейка, издялана с лъвски крака и драконови глави по страничните облегалки, и започнах да я скицирам грубо. Драсках по листа около половин час, когато към мен приближи шестдесет-

седемдесет годишен човек. Беше висок около метър и осемдесет, изпит, с прошарена русолява коса, която навяваше хлад. Очите му бяха лазурносиви и изпъстрени с мънички виолетови точки. По-късно забелязах още една особеност на погледа му – ако го наблюдаваше човек дълго време, оставаше с чувството, че не премигва; той държеше очите си широко отворени, спускаше клепачите си с мъниеносно, почти неуловимо движение и отново се ококорваше. Лицето му бе набраздено от съвсем ситни, но дълбоки бръчици, които се сливаха така, сякаш то бе покрито с мрежа от ситни нишки. И тогава бе облечен със същите дрехи с които го виждах и през всичките ни останали срещи – сив памучен панталон, изцапан с множество петна, крещящо оранжева жилетка без ръкави, намъкната върху поизбеляла черна риза и обувки от кафява и много здрава кожа.

– Виждам, че рисуваш. – каза той. Гласът му бе дълбок и дрезгав, леко монотонен. – За да се получи по-добре тази сянка, натискай по-леко с молива.

– Ъ-ъ-ъ... – сконфузих се аз, защото за първи път някой ми обръщаше внимание. Обикновено възрастните не ме забелязваха.

– Ето така! – намигна ми и като взе молива нахвърли няколко щриха.

– Вие художник ли сте? – попитах след малко и сигурно съм звучал особено, защото той се разсмя.

– Нещо такова. Някой казват, че съм художник, но досега не съм продал нито една от картините си, нито съм правил изложба... Казвам се Индър Алвин, но можеш да ми викаш Ин. А ти как се казваш?

– Янстрей Жам, но можеш да ми казваш Ян! – отвърнах, като се поклоних, което отново го разсмя.

– Искаш ли да видиш картините ми? Наблизо са. Пък може и да ти подаря някоя.

Предложението звучеше изкушаващо.

– Разбира се! С голямо удоволствие!

И той ме заведе до „неговото място“, както го наричаше. Учудих се, защото никога преди не го бях забелязал – то е същото място, където сега стои бронзовата топка, но по онова време бе обрасло с храсти. Изгледът бе идеален, можеше да обхванеш с поглед почти цялата градина и дори част от околностите ѝ. Получавах се впечатлението, че виждаш повече отколкото можеш да видиш.

Господин Алвин не използваше статив, а работеше върху висок стол от онзи тип, които се срещат около бар-плотовете. До стола му

имаше огромна папка с картини.

– Ето, вземи, – каза той като ми я подаде. – разгледай ги и си вземи тази, която ти харесва най-много.

Поех папката и заразглеждах картините. И по-вълнуващи пейзажи никога повече не видях. Там имаше рисунки, изпълнени с всякакви техники – с въглен и с молив, графики с туш, с водни и маслени бои, офсет... Само че всичките до една изобразяваха едно и също нещо: Окамовата градина, гледана от там където стояхме.

– Но те всички са еднакви! – възкликнах учудено.

– Не, Ян, не са еднакви! Напротив – отвърна Ин с поучителни нотки в гласа. – всички те са различни, толкова различни, колкото са различни хората и животът им. На теб само ти се струва, че са еднакви, защото изобразяват едно и също място. Но те дишат, те живеят. Ето виж колко е натъжена градината през зимата и виж как се смее напролет. Виж я тук – заспала и мъртва или пък тук, трепереща от ужас. Виж как старее в ръцете на тази възрастна жена. И как тича радостно по балончето с това дете. А пък тук, в целувките на тези влюбени... чувстваш ли как трепти? Виж колко е могъща в струите на водата и колко е слаба в тези тревички. Аз рисувам това място от десет години и всеки път картините ми са различни.

Останах изумен от това разкритие. След това си избрах онази картина с детето, което тича след балона си и си тръгнах, а господин Алвин остана да рисува.

През следващите месеци често отивах и го наблюдавах. Кляках или сядах на три-четири метра от него и се впервах в платното му. Бързо се научих да не говоря, когато работи, защото това му пречеше. По такъв начин открих и гласовете на природата около мен. По някакъв вълшебен начин господин Алвин успяваше да втъче и тях в картините си.

Той рисуваше съсредоточено, мълчаливо и бурно. Действаше с четката или молива като с диригентска палка – бързо, отсечено и ясно, без нищо да трие и поправя. Обикновено свършваше една картина за два, най-много три дни. После я взимаше, хвърляше ѝ преценяващ поглед и я слагаше в папката. И почваше друга.

Когато си почиваше, ми разказваше за себе си или се опитваше да ми помогне за проблемите ми, същите като на всяко момче, навлизащо в пубертета: самотата, момичетата, натрапваните правила...

Един ден през следващото лято го попитах:

– И все пак, Ин, защо една и съща картина, точно от едно и също място?

– Защото имам една мечта, Ян. – каза той, като прокара ръка по кожите си. – Всичките ми картини всъщност са подготовка за една-единствена Картина. Искам в нея да има всичко, което има поотделно в тях – живота и смъртта, любовта и самотата, радостта и тъгата, песента и ужаса. Всичко, което съм видял в тази градина. Искам да бъде Картината на Всичкото – в нея да се побира Вечността... И времето за нея приближава, чувствам го! Остават ми десетина от тези подготвителни рисунки и я започвам.

На другата седмица аз и семейството ми заминахме на почивка. Беше едно прекрасно двуседмично вълшебство на брега на Лунно море.

Когато се върнах, първата ми работа бе да потърся господин Алвин. Нямаше го в градината, тъй че отидох до просторния му светъл дом на улица „Вечер“. Той ме водеше често в тази огромна двуетажна къща да прием чай и да играем на шах и шашки. Звъннах на звънеца, но никои не ми отвори. Тогава побутнах вратата и влязох.

Господин Алвин лежеше на кревата, присвит и блед. Стори ми се много остарял. Очите му бяха потъмнели и мътни. По устните му се стичаше слюнка.

– Здравей, Ян. – изхриптя той и се закашля. – Как си?

– Ин, какво ти е? – попитах аз изплашено.

– Няма нищо, аз съм стар човек и вече ми е време, а и свърших работата си на земята... – гласът му бе уморен.

– Не говори така, моля те! – казах, готов да се разплача.

– Докато те нямаше нарисовах Картината, Ян! Нарисовах я!!! Стана по-хубава, отколкото я мислех... – дробовете му отново се раздраха от кашлицата. – Ето там е. Вземи я, тя е за теб! – И посочи с трепереща ръка шкафа, където държеше произведенията си.

– Не мога да приема такъв подарък, Ин, твърде много е! А и нали си ми подарил толкова много картини, не помниш ли?

– Ян, слушай: Аз съм много, много болен, всъщност вече съм мъртъв – от десет години в главата ми има едно отвратително нещо, което се нарича тумор. През всичките тези години ме поддържаше мисълта за Картината, която ще нарисувам. Ако не беше тя, досега да съм умрял... На другият ден, след като ти отиде на море, на двадесет и трети юли, аз я сътворих. После, като я вземеш и я разопаковаш, ще видиш, че си е

заслужавало... След като я нарисувах, нещо в мен се прекърши, сякаш болестта само това е чакала. Откараха ме в болницата, но избягах. Исках да се видя с теб за последно. Докторите в болницата казаха, че ще живея два-три дена, но аз исках да те дочакам и те дочаках. Затова недей спори: вземи я като последен спомен... А като пораснеш и ти ще нарисуваш една такава картина... Сбогом... Ян!

После ме изчака да взема картината, помаха ми лекичко с ръка и притвори очи.

– Обичам те, Ин!

Той се усмихна и отвори очите си. Те отново бяха станали лазурносини.

– И аз те обичам, Ян! – сетне тежко падна върху възглавницата си.

Не издържах; разплаках се и побягнах, стиснал здраво картината до сърцето си. Навън валеше дъжд.

След три дни го погребяха.

А на другия ден аз разопаковах картината. Тя беше жива, неописуема. Водата в нея течеше, тревите и дърветата се люлееха. Чувах вятъра. В нея имаше и любов и самота, и радост и страх, и живот и смърт. Индър Алвин бе нарисувал вечността. Картината бе поразителна. С огромна мъка откъснах погледа си и тогава разбрах – господин Алвин я бе творил с кръвта и живота си. На задната страна на картината пишеше: „Да нарисуваш вечността, означава да се слееш с нея.“

Това е. Ако дойдете в Беркт, ще ви покажа Картината на Алвин, но не отговарям за това, че може да ви омагьоса. А е напълно възможно, защото е сътворена от магьосник.

КРАЙ

© 1997 Владимир Кромбърг

Източник: Нашето детство

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2772>]